

MERKKIPÄIVIÄ

100 vuotta täytti 9.7.88 Kajaanissa emäntä Olga T a r p i o, kuuluisan suojärveläisen Trofimoff-suvun neveskä. Olga on syntynyt Suistamon Leppäsylässä, mutta on puoleksi suojärveläinen, sillä äitinsä oli Jehkilän Koivusia.

Olga suhtautuu vakavuudella elämänsä perusarvoihin ja kiittää Jumalaa pitkästä elämän taipaleesta.

Pitkän elämänsä aikana hän joutunut tuhansia kertoja seittämään utelijoille elämänsä salaisuutta, Olga on kehittänyt oman vastauksensa, joka tyydyttää uteliaita. Vastaus on: ”Minä luen paljon ja rakkausromaanit, se pitää minut nuorena.” Onnittelumme virkeälle eläkeläiselle, ja mainiolle huumorin käyttäjälle.

Opetusneuvos, ent. kansanedustaja, Aune S a l a m a täytti 80 vuotta 10.8.88 Jyväskylässä. Hän oli kuitenkin merkkipäivänä matkoilla.

Hän on syntynyt Uukuniemellä. Ensin kävi Sortavalan kauppakoulun ja perään Sortavalan seminaarin valmistuen opettajaksi 1930. Samanaikaisesti oli seminaarissa paljon itä-karjalaisia, joten Aune Tuomisesta tuli Vienan neveskä, aviomies vuonnislahtelainen Heikki Salama.

Sotavuosina Salamat olivat opettajina Vuokkiniemellä. Koulutyön lisäksi he toimivat monien juhlien ja kulttuuritilaisuuksien isäntänä ja emäntänä. Aune-rouva hoiti myös tiedotustoiminnan Itä-Karjala lehteen. Sen avulla voidaan näin jälkepäin seurata Vuokkiniemen monipuolista toimintaa. — K.P.

80 vuotta täytti kotiseutuneuvos Johannes H ä m ä l ä i n e n 20.10.88. Johanneksen toimintaan on koko ikänsä kuulunut nuorisoseuratyön vauhdittaminen, kotiseututyö ja museotoiminta.

Myös ortodoksisuuden tukemiseen on hänellä riittänyt aikaa. Hän on Valamon Ystävät ry:n perustajajäsen ja Parikkalan tsasounan hankkija. Vielä hän on ehtinyt Lintulan luostarin ja Uuden Valamon työhön mukaan. Onnittelumme ahkeralle uurastajalle, tuloksia saavuttaneelle kotiseutuneuvokselle.

Suojärveläinen Johannes T s c h e s m e n s k i täytti 80 vuotta 26.6.1988 Sotkamossa.

Johannes kuuluu Tšesmenski-sukuun, jonka esi-isä menestyi Turkin sodan Tšesmes-meritaistelussa ja sai palkinnoksi lahjoitusmaita Salmista. Kuitenkin suku asui pysyvästi Suojärven Annatehtaalla.

Karjalaisuus ja ortodoksisuus ovat hyvin läheisiä Johannekselle niinkuin ne olivat jo hänen isälleenkin. Piispa Aleksanteri kertoi kuinka Annatehtaan seurakunnan asioita joustavasti hoidettiin. Ensin oli pidettävä ”valmisteluvaliokunnan” kokous Ukko-Tšesmenskin kanssa. Esitettävä kokousasiat hänelle. Kun ukko ryvächti ja silitti partaansa, niin se oli varma merkki seurakunnan neuvoston kokouksen sujumisesta ja yksimielisistä päätöksistä.

Onnittelumme 80-vuotiaalle tervaskannolle. — K.P.

75 vuotta täytti Aarne P a l o s a a r i 5.12.88 Helsingissä. Aarne on Aunuksen väliaikaisen hallituksen jäsenen Pekka Palosaaren poika. Pekka oli niitä harvoja, jotka pääsivät mukaan viipurilaisten perustamaan hallitukseen.

Aarne ei ole unohtanut karjalaisuutta. Hän on ahkerasti

kerännyt aineistoa, järjestänyt sen kuntoon ja luovuttanut Valtion arkistoon.

Pisimmän päivätyön teki Aarne lääketehdas Orionin palveluksessa. Eläkevuosina hän on ahkerasti seurannut karjalaista toimintaa lehtemme Karjalan Heimon välityksellä.

Kauppaneuvos Kauko K u o s m a n e n, seuramme kunniajäsen, täytti 75 vuotta Helsingissä 1.11.88.

Kauko on syntynyt, käynyt koulunsa ja opiskellut Helsingissä, silti pysynyt karjalaisena. Opiskeluaikanaan hän liittyi karjalaiseen osakuntaan, osallistui linnoitustöihin ja taisteli molemmat sodat Karjalan rintamalla. Vaimokin löytyi rajan pinnasta, Suojärveltä.

Hän on monella tavalla tukenut karjalaista toimintaa, mm. täydentänyt isänsä perustamia rahastoja, perustanut myös säätiön karjalaisia opiskelijoita tukemaan. Säätiön nimikin — Onnenmäki — periytyy Kaalamolta. Se oli Kuosmasten asuinpaikan nimi.

Kauppaneuvos Kauko Kuosmanen (vas.) kutsuttiin seuramme kunniajäseneksi 75-vuotisjuhlakokouksessa 1981.

Liike-elämässä ovat Kaukon johtajaominaisuudet tunnustettu hyväksi. Sotien jälkeen hänet kutsuttiin Valtameri Osa-keyhtiön toimitusjohtajaksi. Yhtiön henkilökunnan vahvuus oli silloin 50. Konttori ja varastot toimivat vuokratiloissa, riipeltuna ympäri Helsinkiä.

Nyt on Valtameressä jo 250 henkilöä. Pääkonttori toimii omassa kiinteistössään. Varastoja on hehtaarikaupalla ympäri Suomea.

Monet kaupalliset järjestöt ovat tarvinneet Kaukoa johtotehtäviinsä. Hänet tunnetaan myös maltillisena neuvottelijana niin Suomessa kuin ulkomailla, aina Moskovaan myöten.

Eräs englantilainen teollisuusmies arvosti Kaukon neuvottelu- ja seurustelutaidot niin korkealle, että muisti häntä testamentissaan. Testamenttatu rahamäärä oli kovin pieni, mutta sen merkitys hyvin suuri. Todistihan muistaminen sen, että liike-elämässä on ja arvostetaan inhimillisyyttä.

Monia armorikkaita vuosia seuramme työn tukijalle.

K.P.

• Karjalan Sivistysseuran puolesta kauppaneuvos Kuosmanen kävi onnittelemassa puheenjohtaja Jorma Puustinen. Samalla seuramme teki lahjoituksen Kontro & Kuosmanen nimikkorahastoon.

70 vuotta täytti 14.12. mainospäällikkö, taiteilija Armas Järvelä Helsingissä. Hän on syntynyt kansanmusiikista tunnetuksi tullessa Kaustisen pitäjässä Keski-Pohjanmaalla.

Armas Järvelä

Elämäntyönsä Järvelä on tehnyt osuuskauppaliikkeen palveluksessa. Hän aloitti osuuskauppiaana jo vuonna 1933, toimi vv. 1945—54 mainoshoitajana Keski-Pohjanmaan osuuskaupassa Kokkolassa ja sitten kaksi vuotta Lahden Seudun Kauppakunnan mainospäällikkönä. Vuonna 1956 hänestä tuli SOK:n Helsingin tehtaiden mainoshoitaja, sittemmin mainospäällikkö.

Armas Järvelä on ollut jo nuoruusvuosistaan alkaen kiinnostunut kuvataiteista; piirtäminen ja maalaaminen olivat hänelle keskeinen harrastus. Näitä taitoja mainosmies tarvitsikin, sillä ilmoitukset, julisteet, pakkaukset ja näyteikkunakomposiitit tehtiin käsityönä alusta loppuun. Niinpä esim. useimmille suomalaisille perin tuttu Kulta Katariina -kahvipakkaus on Järvelän käsialaa.

Järvelä on maalannut uransa aikana myös lukuisia muotokuvia, joista mainittakoon seuramme tilauksesta tehdyt työt. Niistä tuorein on professori Pertti Virtarannan muotokuva. Tätä ennen Järvelä on maalannut KSS:n aiemman puheenjohtajan Aleksin Lahelman ja pitkäaikaisen rahastonhoitajan Kosti Pamilon muotokuvat. — Armas Järvelän erikoisharrastus on perhosten keräily ja tutkiminen.

60 vuotta täytti kansliapäällikkö Jaakko Numminen 22.10.88 Helsingissä. Hänen toimintansa opetus- ja kulttuurirytyssä on tunnettua ja tunnustettua. Se on monella tavalla tuotu julki valtakunnallisissa tiedotusvälineissä, joten siihen emme pala.

Me onnittelemme ja kiitämme Aunuksen vävyä siitä, että hänellä on aina riittänyt aikaa ja halua kuunnella seuramme edustajia, antaa meille hyviä neuvoja ja etsiä ratkaisuja yhteisten kulttuuripyrkimysten hoitamisessa.

Uskomme, että juh'ansa viettänyt eniten ilahtuisi lahjoista, jotka kertovat Raja-Karjalan nuorisoseurojen toiminnasta. Hän kirjoittaa nuorisoseurahistoriaa. Tiedot Raja-Karjalassa toimineista nuorisoseuroista ovat hyvin puutteelliset. Apua tarvitaan, joten tarttukaa kynään.

KARJALAN SIVISTYSSEURA

VKL 1906-1986

TUONILMAISIIN OVAT SIIRTYNEET

Kuolin ilmoitus.

Mikko

Hirsso

2.10.5.1906. Uhtuella, 114

u.

Jeesus sanoi jollain tuomihon tekijönsä mukaan
Jeesus sanoi: "Millo täällä 12.10.88...
Jeesus sanoi: "Vainu, jalko...
...on mitkä Ollantun...
...käsillä..."

Huutoa vain
Lohmahan
...
Kuolin ilmoitus
Helsingin
...
Mikko

Omaisselkoni jätän... jalko ei
Häi... jalko ei...
Rauhas raja Uhtuella (kuolon
kulta...)

Uhtuan Väinämöinen, Mikko Hirsso kuoli Oulussa kesäkuun lopussa. Julkaisimme lehtemme syysnumerossa Kosti Pamilon Mikosta laatiman muistokirjoituksen, mutta palaamme vielä asiaan.

Olemme nimittäin saaneet kirjeen vainajan leskeltä Veeralta, jossa hän sanoo: "Mieheni pyynnöstä lähetän tämän hänen itse laatimansa kuolinilmoituksen Karjalan Heimo 1-lehteen. Mieheni kuoli sairaalassa 29.8. Hän oli kova Karjalan Heimon lukija. Odotti aina hartaasti, koska lehti ilmestyi."

Mikko oli tulisieluinen karjalainen ja seuramme lämmin ystävä ja auttaja. Koti-Karjala oli aina hänen mielessään. Niinpä hän oheisessa kuolinilmoituksessaan toteaa lopuksi: "Aukes raja Uhtuella kuolon kultareessä". Rauha hänen muistolle.

Anna Karila in memoriam

Synt. 18.08.1890

Kuoli 19.07.1988

Anna syntyi Karilan perheen vanhimpana lapsena Uhtuan Jyväskylähdessä 1890. Suomen kuuluessa vielä Venäjän keisarikuntaan Anna tuli Karjalasta Suomen puolelle Iisakki-isänsä kontissa. He asettuivat Keski-Suomeen, jossa Anna asui useammassakin paikassa ennen kuin muutti Jyväskylään, josta tuli hänen kotipaikkansa koko pitkän loppuiän ajaksi.

Elantonsa nuori Anna ansaitsi ensin kauppa-apulaisena ja

sitten alan opittuaan ja ystäviensä rohkaisemana hän perusti oman liikkeen ensin Vapaudenkadulle, josta muutti myöhemmin Kauppakadulle. Karilan kauppaliikkeessä myytiin kankaita ja lyhyttavaroita; toimipa se jonkin aikaa myös ompelimonana.

Venäjänsä vallankumouksen jälkeen karjalaisten olot huononivat Vienan-Karjalassakin ja niin monet Annan sukulaiset ja perheen ystävät siirtyivät Suomen puolelle. Annan luota löytyi monelle ensimmäinen etappikohta uudessa kotimaassaan. Jotkut sukulaiset olivat kauppaliikkeen palveluksessa ja Anna oli eräänlainen karjalaisen suurperheen pää, vaikkei hän itse koskaan avioitunutkaan.

Anna Karila

Suomalaisuus ja karjalaisuus olivat hänelle tärkeitä koko elämänsä ajan. Sotien aikana Anna Karila tuki innokkaasti maanpuolustustyötä ja osallistui aktiivisesti Lotta Svärd-järjestön toimintaan. Annan innostusta sekä hengen- että ruumiinkulttuuriin kuvaa se, että hän osallistui vuosikymmeniä seurakunnan eri toimintamuotoihin ja oli myös Jyväskylän naisvoimistelijoiden perustajajäseniä.

Ammatillisista riennoista Jyväskylän Kauppalaisseuran toiminta oli hänen sydäntään lähellä.

Annan rakkain harrastus oli kuitenkin 40-luvulla Päijänteen Isosta Vuoritsalosta hankittu kesämökki. Siellä Anna vietti kesäänsä niin kauan kuin se terveydellisesti suinkin oli mahdollista.

Annan ehdoton rehellisyys ja luottamus myös muiden ihmisten vilpittömyyteen näkyi kaikissa hänen toimissaan sekä työssä että vapaa-aikana.

60-luvun alussa Anna luopui liikkeestään, muttei kuitenkaan vielä saanut aikaansa kulumaan eläkkeellä, vaan oli muutaman vuoden toisessa kangaskaupassa palkollisena. Vuosikymmenen lopulla eläkepäivät kuitenkin alkoivat ja Annalla oli entistä enemmän aikaa seurustella lukuisten ystäviensä kanssa. Seurallisen ja iloisen luonteensa vuoksi hänellä oli paljon ystäviä yli sukupolvirajojen.

Lähes 98-vuoden ikäisenä Anna kutsuttiin Isän luokse. Anna Karilan kuollessa päättyi eräs aikakausi sekä Jyväskylän että karjalaisuuden historiassa.

KK.

Karjalaisilla hyvä menestys ort. seurakunnan vaaleissa

Helsingin ortodoksisen seurakunnan vaaleissa äänesti yli 10 pros. äänioikeutetuista. Lukua voidaan pitää hyvänä, kun tiedetään kuinka laajalle alueelle seurakunta levittäytyy. Sehen kattaa alueet aina Hangosta Nurmijärven kautta Porvoon

seen. Ehdokkaita oli 16, valittiin 7 erovuoroisten tilalle. Valituksi tulivat aakkosjärjestyksessä:

Lehmusvuori Jouki nuorisotyöntekijä, Nikkanen Irinja varanotaari, suvultaan ilomantsilaisia, Ohisalo Johannes kirurgi, salmilaisia vaikka syntynyt Impilahdella, Soini Ilkka lääklis., Vasko Arto opettaja, Sortavala/Salmi, Veinola Tyyne pääkas-sanhoitaja, suistamolainen ja Venkula Marjatta fil.maist., suistamolainen.

Vaaleissa on aina monta mieltä. Eräät sanovat: "Sukujuurista ei saisi kertoa mitään. Menemme valtuuston asioita hoitamaan ortodokseina." Toiset eli äänestäjät sanovat: "Helsinki on niin suuri alue, että nimien perusteella emme tunne ehdokkaita. Sukujuurien tietäminen auttaa hyvin paljon, se vie lähemmäksi ehdokkaita!"

Kansainvälistä ystävyyttä — karjalaisuutta maailmalla

The Singing Strings Vokki-Virkissä

Viulutaiteilija Helinä Pakolalla oli unelma tuoda Suzukioppilaansa Suomeen ja tutustuttaa heidät suomalaiseen musiikkiin. Unelma toteutui samana vuonna, kun on tullut kuluneeksi 350 vuotta ensimmäisten suomalaisten siirtolaisten tulosta Amerikan mantereelle.

Ryhmän johtaja, konserttiviulisti Helinä Pakola, on asunut Amerikassa 28 vuotta. Hän on esiintynyt lukuisissa konserteissa monissa eri kaupungeissa ympäri Pohjois-Minnesotaa, Wisconsinia, Kanadaa ja Minneapolisia. Nämä esiintymiset varmasti rohkaisivat häntä ottamaan tämän suuren haasteen lähteä lapsiryhmänsä kanssa tälle pitkälle ja vaativalle matkalle.

Pianotaiteilija Hilpi Leino-Kantola oli Suomen kiertueen mainio organisaattori. Hilpin tytär Helinä soitti viulua ja lauloi ja veli Mikko esitti kitaransoittoa.

Tämä Hilpin perhe oli Minnesotassa kaksoissisarensa Helinä Pakolan järjestämässä konserteissa ja myös Singing Strings avustajina, samoin oopperalaulajatar Pirkko Talola.

Kiertueen ensimmäinen konsertti oli Helsingissä Vanhassa kirkossa 16.6. Konsertti pidettiin Sokeain lasten tuki ry:n hyväksi, suojelijana tasavallan presidentin puoliso Tellervo Kouvisto. Muut paikkakunnat olivat Jyväskylä 17.6., Seinäjoki 18.6., Hauho 20.6., Järvenpää 21.6., Naantali 23.6., jossa heillä oli ilo tavata maailmankuulu viulutaiteilija Isaac Stern ja lopuksi USA:n suurlähetystössä itsenäisyyspäivän juhlassa, jossa samalla muistettiin 350-vuotista Suomen ja Yhdysvaltain siirtolaisystävyyttä.

00170 HELSINKI
Lisankatu 29

70100 KUOPIO
Kaupak. 55—57
Puh. 971-112 712

80100 JOENSUU
Siltakatu 18

**Ortodoksisen kirjallisuuden,
ikonien, kirkollisten tarvikkeitten
ja lahjatavaroiden myynti.**